

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA OPŠTINU UROŠEVAC
ZA FINANSIJSKU GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2018**

Priština, Jun 2019

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Republike Kosovo.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pružajući održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Na taj način mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i igramo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodnim standardima o vrhovnim revizorskim institucijama, kao i sa evropskim dobrim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima opštine *Uroševac*, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora *Naser Arllati*, koji je nadgledao reviziju.

- ♦ Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane *Mirlinda Beqiri-Vođa* tima, *Ejup Simnica*, *Besim Lezi* i *Elvir Krasniqi* članovi tima, pod upravljanjem Rukovodioca Odeljenja Revizije *Luljeta Morina*.

TABELA SADRŽAJA

1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3. Finansijsko Upravljanje i Kontrola	12
4 Dobro upravljanje	33
5 Napredak u sprovođenju preporuka.....	36
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	44
Dodatak II: Pismo potvrđivanja.....	47

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proizlaze iz revizije Finansijskih izveštaja opštine Uroševac za 2018 godinu, koja obuhvata Mišljenje Generalnog Revizora o Godišnjim Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2018 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 27. septembar. 2018.

Naša revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za izvršenje revizije određen je u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta opštine Uroševac.

Mišljenje Generalnog Revizora

Kvalifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine *predstavljaju istinit i tačan prikaz* u svim materijalnim aspektima, osim isplata u 12 slučajeva iz kategorije kapitalnih investicija, roba i usluga u iznosu od 364,680€ koje opština nije uspela da obezbedi za pitanja revizije. Iako su ove isplate obezbeđene od strane Trezora Kosova, nedostatak pratećih dokaza kao što su fakture, izveštaji o prihvatanju ili ugovori ne pružaju sigurnost za davanje mišljenja, pošto Trezor vrši izvršenje plaćanja isključivo na osnovu konačnog naloga za izvršenje ili od suda.

Isticanje pitanja

Kao isticanje pitanja, želimo da skrenemo vašu pažnju na činjenicu da su u GFI loše predstavljene klasifikacije troškova u iznosu od 449,551€, isplate po sudskim odlukama ili izvršene od strane Trezora. Takođe, obelodanjivanja imovine i potraživanja nisu pravilno prikazana u Godišnjim finansijskim izveštajima.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Glavni zaključci i preporuke

Proces pripreme finansijskih izveštaja i njihova prezentacija pracen je određenim slabostima, posebno nepravilnom klasifikacijom troškova i nepotpunim objavama.

Predsednik treba da analizira razloge za kvalifikaciju mišljenja, kao i za isticanje pitanja za 2018. godinu i da identifikuje aktivnosti koje su potrebne da bi se omogućila poboljšanja u buducnosti.

Proces pripreme GFI-a je slabo upravlan. Oni sadrže neke nedostatke u obelodanjivanju i nejasnoće koje su identifikovane tokom revizije.

Predsednik treba da osigura da proces pripreme GFI 2018. uključuje konačnu reviziju odgovornog menadžmenta, a deklaracijao o GFI-a ce biti potpisana tek nakon što se sprovedu sve potrebne aktivnosti (vidi stav 2.2, B1).

Potrošnja budžeta kroz sudske odluke, upravljanje ugovorima, upravljanje prihodima i osobljem su oblasti koje zahtevaju dalje poboljšanje.

Predsednik treba da primeni detaljnu procenu područja od značaja koja su istaknuta u ovom Izveštaju kako bi identifikovali razloge za pojavu slabosti i identifikovali aktivnosti neophodne za njihovo rešavanje (vidi pitanja A1-A7).

Iako su unutrašnje kontrole efikasno funkcionisale u nekoliko oblasti, evidentne su slabosti u nekoliko važnih finansijskih sistema, uključujući nabavke.

Predsednik treba da izvrši pregled procesa nabavke, kao i da ojača kontrole tamo gde su u procesu identifikovani propusti (vidi pitanje A8-A17, B2-B4, C1, C2).

Proces samoocenjivanja i odgovor na preporuke iz prethodne godine se ne rešavaju kako je potrebno za razvoj i poboljšanje organizacije.

Predsednik treba da sprovede rigorozan proces kako bi se osiguralo da se proces samo-ocenjivanja i preporuke iz prethodne godine aktivno adresiraju kada se ključna pitanja / izveštaji o napretku izveštavaju menadžmentu na mesečnoj osnovi (vidi pitanje B5).

Aranžmani upravljanja koji se odnose na odgovornost, upravljanje rizikom i menadžersko izveštavanje su slabi. Aktivnost interne revizije ne podržava razvoje u ovoj oblasti.

Predsednik treba da obezbedi da se aranžmani upravljanja kritično revidiraju kako bi se osiguralo da se preduzmu odgovarajuće promene u poboljšanju sistema odgovornosti i menadžerskog izveštavanja kako bi se povećala operativna efikasnost koju podržava efikasnija JUR (vidi pitanje C3).

Odgovor uprave na reviziju 2018

Gradonačelnik se složio sa nalazima i zaključcima revizije i obavezao se da će rešiti sve date preporuke.

Nacionalna Kancelarija Revizije ceni saradnju menadžmenta i osoblja Opštine tokom procesa revizije.

1 Delokrug i metodologija revizije

Delokrug i metodologija revizije Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne; i
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Opštine, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslkavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Poglavlja u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije i preporuke u svakoj oblasti pregleda. Odgovori rukovodstva na rezultate revizije mogu se naći u Aneksu II.

---

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Kvalifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Revidirali smo GFI Opštine Uroševac za godinu završno sa 31 Decembrom 2018, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta, kao i beleške obelodanjivanja i ostale prateće izveštaje.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2018, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansirama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Nismo bili u mogućnosti da sprovedimo redovne procedure revizije kako bismo dobili sigurnost u vezi sa plaćanjima iz kategorije roba i usluga, kao i kapitalne investicije u ukupnoj vrednosti od 364,680€. Uprkos zahtevima s vremena na vreme nedostajalo je 12 isplata koje opština nije uspela da pruži obezbeđujući ih od strane Trezora. Nismo bili u mogućnosti da utvrdimo da li su poštovane odgovarajuće procedure za izvršenje ovih isplata i stoga ne dajemo sigurnost za njihovo izvršenje u skladu sa zakonskim zahtevima.

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju Godišnjih finansijskih izveštaja opštine Uroševac, GAS je nezavisan od opštine i druge etičke odgovornosti su ispunjene u skladu sa ovim zahtevima.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naše kvalificirano mišljenje.

Isticanje pitanja

Želimo da skrenemo vašu pažnju na činjenicu da;

- Tokom 2018. godine, opština je platila, evidentirala i prezentovala pogrešnu klasifikaciju troškova u iznosu od 449,551€, isplate zasnovane na sudskim odlukama, kao rezultat nepravilnog planiranja budžeta, kao što je:
  - Iz kategorije kapitalnih investicija iznos od 248,944€ isplaćen je za: 63,794€ za jubilarne plate za penzionisane nastavnike, 170,824€ su rashodi za robu i usluge kao i 14,326€ za subvencije;
  - Iz kategorije roba i usluga plaćen je iznos od 110,199€ za: 3,101€ za jubilarne plate za penzionisane nastavnike, 6,799€ za kapitalne investicije za održavanje puteva i 100,299€ za subvencije kao neposrednu finansijsku pomoć;
  - Iz kategorije subvencija 18,000€ su plaćene za kapitalne investicije, uređenje lokalnih puteva; i
  - Opština je budžetirala i potrošila iz kategorije subvencija od 72,408€ realizovanih kroz nabavku za snabdevanje kravama, plastenicima itd. Prema Administrativnom uputstvu AU 2005/08 ove isplate treba da se evidentiraju kao kapitalne investicije (kapitalni transferi). Ove isplate nisu bile u skladu sa članom 18.2.4 Uredbe 01/2013/MF o trošenju javnog novca, računovodstvenog plana i Administrativnog uputstva AU 2005/08 koji određuje klasifikaciju troškova u odgovarajuće kategorije i kodove.
- Opština nije imala kontrolu nad prihvatanjem, protokolima i distribucijom službene dokumentacije. Kao rezultat nedostatka kontrole, opština nije dostavila potrebnu revizijsku dokumentaciju. Čak i nakon nastojanja revizora da pruži neophodne revizorske dokaze, Opština nije obezbedila 33. isplate u iznosu od 994,148€ kao neophodan revizijski materijal. Od toga za 21 slučaj dokaze je dostavio Trezor, dok je u 12 slučajeva još uvek nedostajalo dokaza za koje je opština odgovorna za njihovo posjedovanje i očuvanje.
- Potraživanja po osnovu zakupa su potcenjena u iznosu od 231,350€, porezi biznisa su precenjeni u iznosu od 1,045€, a ne otkrivanje potraživanja od vrtića u iznosu od 2,350 €. Opština nije obelodanila račune potraživanja od građevinskih dozvola, koje je opština omogućila da se isplaćuju u ratama. U nedostatku informacija od opštine, na osnovu procene se očekuje da ta vrednost bude 851,267€;
- Član 19. Kapitalna imovina je potcenjena zbog ne evidentirane imovine, dok je ne-kapitalna imovina objavljena sa nula. Od revizije 122 plaćanja iz kategorije kapitalnih investicija (sredstva stečena u iznosu od 2,029,429€), evidentirano je samo 24 transakcije ili 1,074,251€. Ostali deo je ostao ne registrovan, zbog nedostatka saradnje između finansija i službenika za imovinu, kao i zbog nedostatka dokumentacije kojom se podržava kupovina i registracija

imovine. Plaćanja za kapitalne investicije tokom 2018. godine, u iznosu od 9,741,757€¹, opština je uspela da registruje u registar računovodstva imovinu u iznosu od 4,701,731€, dok 5,040,026€, plaćanja kapitalnih investicija nisu evidentirana kao sredstva stečena tokom godine. Takođe, opština nije sprovela prošlogodišnju preporuku za potpunu registraciju imovine koju poseduje 19 uplata po sudskim odlukama i stanovi u vlasništvu opštine, još uvek nisu upisani u računovodstveni registar. Naše mišljenje nije kvalifikovano u vezi ovih pitanja.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Predsednik opštine Uroševac je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad procesom finansijskog izveštavanja opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

---

¹ U ovom iznosu je uključena i pogrešna klasifikacija koja je identifikovana kod KI u iznosu od 201,799€, a nisu uključene isplata za robe koje pripadaju KI u iznosu od 6,799€, kao ni subvencije koje pripadaju KI 90,408€. Iznos u vezi sa ne pruženim uzorcima je ostao ne potvrđen.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Opština izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Zakon o finansiranju lokalne samouprave Br. 05 / L-108 i izmenu i dopunu Br. 03/L-049;
- Usklađenost sa finansijskim pravilima br. 01/2013 o trošenju javnog novca i 02/2013 o upravljanju imovinom;
- Zakon o budžetu za 2018. godinu broj 06/L-020;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Plan nabavke i izveštaj o potpisanim javnim ugovorima;
- Redovni kvartalni izveštaji za Skupštinu opštine i diskusija o izveštajima UR i GAS od strane SO;
- Ostali zahtevi za budžetsko izveštavanje, kao što su mesečni i kvartalni izveštaji, operativni izveštaji (performanse); i
- Zahtevi za procedure finansijskog upravljanja i kontrole (FUK)

Što se tiče GFI, pored loše klasifikacije troškova predstavljenih u isticanju pitanja, obelodanjivanja imovine i potraživanja koje smo istakli kao problem, identifikovali smo i sledeće neusklađenosti:

- Član 25, Izveštaj o broju zaposlenih prema platnom spisku, opština je objavila samo broj zaposlenih u iznosu od 2.321 prema budžetu, a ne otkrivajući stvarni broj zaposlenih. Na osnovu liste plata u decembru, opština ima 2,463 zaposlenih;
- Član 26, za obelodanjivanje zaposlenih koji nisu na platnom spisku, opština je predstavila dva zaposlena, a prema dokazima koje je dostavila opština procenjujemo da su radnici koji nisu bili na spisku platnog spiska 38 i da su ti radnici trebali biti predstavljeni kod člana 25 radnici na platnom spisku i objašnjava se razlog zbog kojeg se ne uključuju platni spisak kao što treba da se navedu dugovi za neisplaćene zarade (za više vidi pitanje A7);

- Član 27, Izveštaj o broju zaposlenih sa ugovorima o posebnim uslugama, predstavljeno je 188. angažovanih. Na osnovu dokaza koje je opština pružila tokom godine, identifikovano je samo 53 radnika, a ne na osnovu činjenice predstavljene u GFI. Dok na osnovu podataka iz Trezora (registar dobavljača), procenjujemo da je opština angažovala i isplatila 246 zaposlenih za intelektualne usluge i druge ugovorene usluge u iznosu od 292,247 €, angažovanih u stalnim programima rada kao službenici matične službe, inspektori, viši službenici, upisivači, anketari itd.

IZJAVA OD STRANE GLAVNOG ADMINISTRATIVNOG SLUŽBENIKA

Uzimajući u obzir gore navedeno, Izjava Glavnog administrativnog i finansijskog službenika povodom podnošenja GFI-a Ministarstvu finansija smatra se tačnom, iako postoje greške u fer prezentaciji troškova po ekonomskim kategorijama, i obelodanjivanja koja su uticala na kvalifikaciju javnosti.

U kontekstu ostalih zahteva za spoljno izveštavanje, mi nemamo nikakvih pitanja.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Preporuka B1 Predsednik treba da osigura da je izvršena analiza radi utvrđivanja razloga za kvalifikaciju mišljenja, kao i za isticanje pitanja. Potrebno je preduzeti konkretne aktivnosti kako bi se rešili uzroci sistematski kako bi se uklonile greške u izveštavanju o GFI, i pružanje dokaza za potrebe revizije. U tom smislu, svi troškovi bi trebalo da budu isplaćeni i evidentirani u skladu sa Planom računovodstva, na osnovu zahteva Zakona o budžetu i ZUJFO. Treba nastaviti sa jačanjem kontrole nad evidentiranjem svih sredstava, kao i njihovim objavama u finansijskim izveštajima.

Takođe, Predsednik treba da osigura da su uspostavljeni delotvorni procesi koji potvrđuju da se planom izrade nacrtu za GFI 2019. rešavaju sva pitanja. To bi trebalo da obuhvati i reviziju GFI-a od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na oblasti u kojima su greške identifikovane u prethodnim godinama. Izjava Glavnog administrativnog i finansijskog službenika ne bi trebala biti potpisana ukoliko nisu primenjene sve potrebne kontrole nad GFI.

3. Finansijsko Upravljanje i Kontrola

Naš rad na finansijskom upravljanju i kontroli (FUK) odražava detaljne revizijske aktivnosti za sisteme prihoda i rashoda u budžetskim organizacijama. Posebno smo se bavili pitanjem upravljanja budžetom, nabavkama, ljudskim resursima i sredstvima i obavezama.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U kontekstu finansijskih sistema, kontrole planiranja, izvršenja budžeta, prihoda i rashoda generalno zahtevaju dalje poboljšanje kako bi se sprečile nepravilnosti. Glavne oblasti u kojima je potrebno više poboljšanja su izvršenje budžeta i odgovarajuća klasifikacija rashoda, uklanjanje nepravilnosti u primeni zakonitosti poreza na imovinu i prihodi od zakupa, kao i primena pravila prilikom planiranja i izvršenja troškova nabavke. Zbog ne sprovođenja propisa, oblast nabavke je i dalje najzabrinjavajuća oblast, što dovodi do loše vrednosti za novac, kao i do neovlašćenih promena u projektima. Takođe, posebnu važnost treba posvetiti upravljanju imovinom koju opština ima u svom vlasništvu i uspostavljanju mehanizama za upravljanje obavezama i smanjenjem potraživanja.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je predstavljeno na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Izvori Fondova:	29,248,881	30,080,857	29,502,713	27,058,456	25,258,562
Grant Vlade -Budžet	24,391,691	24,549,077	24,530,367	22,090,820	21,376,372
Prenete iz prethodne godine ³	-	589,523	530,391	1,524,372	729,319
Sopstveni prihodi ⁴	4,553,220	4,553,220	4,416,274	3,363,343	3,020,666
Finansiranje od pozajmljivanja	303,970	326,086	4,362	-	-
Unutrašnje donacije	-	56,040	19,872	63,215	111,416
Spoljne donacije	-	6,910	1,447	16,706	20,789

Završni budžet u odnosu na početni budžet povećan je za 831,976€. Ovo povećanje je rezultat domaćih i stranih donacija (62,950€), prenesenih prihoda iz prethodne godine (589,523€) i povećanja fonda od finansijskog zaduživanja (22,116€) i povećanja granta vlade od 157,387€

U 2018, BO je potrošila 98% konačnog budžeta ili 29,502,712€, što je poboljšanje od 3% u odnosu na 2017. godinu. Međutim, izvršenje budžeta ostaje na nezadovoljavajućem nivou i u nastavku niže se objašnjava trenutna pozicija.

Tabela 2. Rashodi sredstava po ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	29,248,881	30,080,857	29,502,713	27,058,456	25,258,562
Plate i Dnevnice	15,222,016	15,151,631	15,081,908	14,514,631	14,323,589
Roba i Usluge	3,454,921	3,573,490	3,536,224	2,812,023	2,993,220
Komunalije	452,680	534,324	533,195	451,290	532,052
Subvencije i Transferi	599,752	620,873	609,628	659,626	659,232
Kapitalne Investicije	9,519,512	10,200,539	9,741,758	8,620,886	6,750,469

Objašnjenja o promjenama u budžetskim kategorijama uključujući razloge i uticaj koji su imali:

- Opština je imala koristi od povećanja državnih grantova na osnovu odluke br. 11/79 od 11.12.2018. godine u iznosu od 290,000€, za budžetske linije robe i usluge 40,000€, komunalne 80,000€, subvencije i transferi 20,000€, kao i kapitalne izdatke od 150,000€.

² Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

³ Sopstveni prihodi opština koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

⁴ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenih aktivnosti.

Takođe, Odlukom Vlade 07/80 od 18.12.19. godine, budžet je smanjen u ime štednje iz kategorije plata za 132,614€.

- Uprkos povećanju budžeta za kapitalne troškove tokom godine, potrošeno je 96 % budžeta. Program javnih investicija obuhvata nekoliko tekućih projekata iz prošle godine i neke nove projekte za tekuću godinu. Prikazani učinak je pod uticajem velikog broja uplata na osnovu sudskih odluka i direktnih plaćanja prema članu 39.2 ZUJFO;
- Smanjenje budžeta za plate i dnevnice u iznosu od 132,614 € bilo je zbog ne realizacije izdvojenih sredstava. U međuvremenu, povećanje budžeta za robu i usluge uključuje i prenesene prihode iz prethodne godine od 62,896€ i spoljnih donatora od 2,400€ i iznosa od 40,000 € dodatnih sredstava po odluci Vlade.
- Budžet za komunalije je takođe povećan za 81,644€. Ovaj iznos je dodeljen zbog pokriva tekućih dugova i nasleđenih iz prethodnih godina.
- Opština Uroševac je takođe dobila grantove od domaćih i stranih donatora u iznosu od 62,940€, koji su dodeljeni za kapitalne investicije 56,040€, plate 3,870€, roba i usluga 2,400€ kao i komunalije 600€.

3.1.1 Prihodi

Prihodi koje je Opština Uroševac realizovala tokom 2018. godine bili su u iznosu od 4,240,749€. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupa itd..

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Prijemi	2017 Prijemi	2016 Prijemi
Sopstveni prihodi	4,553,220	4,553,220	4,240,749	3,450,803	4,199,493
Ukupno	4,553,220	4,553,220	4,240,749	3,450,803	4,199,493

Osim podataka prikazanih u tabeli, opština je imala i indirektno prihode u iznosu od 1,033,454€ (saobraćajne kazne 907,596€, prihodi od sudova 103,675€ i prihodi od Agencije šuma 22,183€). Sopstveni prihodi kao neiskorišteni prenose se za 2019. godinu u iznosu od 917,061€.

Pitanje A1 - Nepravilnosti u obračunu prihoda od poreza na imovinu

Nalaz Na osnovu Zakona o porezu na nepokretnu imovinu br.03 / L-204, član 9 navodi da "svako fizičko lice koje, 1. marta ili pre 1. marta poreskog perioda, odluči da imovina ili stambena jedinica koja služi kao glavno mesto stanovanja, dozvoljava se odbitak od deset hiljada evra (10,000€) od oporezive vrednosti imovine" U 15 slučajeva istih poreskih obveznika dve ili više nekretnina se priznaju kao glavno prebivalište, što je dovelo do potcenjivanja prihoda u tim slučajevima za 398€. Ovo je zbog registracije poreskih obveznika sa više od jednog identifikacionog broja, nemara službenika koji unose podatke u sistem Protax kao i terenskih popisivača (anketara).

Od 77 testiranih slučajeva, u jednom slučaju porez na imovinu nije ocenjen prema poreskim zonama utvrđenim u uredbi, porez na imovinu je izračunatna osnovu III zone a prema uredbi pripada zoni I. To je uticalo na potcenjivanje poreske obaveze od 22€.

Rizik Ovakve situacije dovode do nepravilnog oporezivanja imovine i na taj način oštećuju opštinski budžet u slučajevima potcenjivanja poreske obaveze ili oštećenja poreskog obveznika u slučajevima precenjivanja poreske obaveze.

Preporuka A1 Predsednik treba da obezbedi da preko menadžera poreza na imovinu on zahteva da se tokom procesa registracije i verifikacije imovine posveti pažnja ne samo registraciji nove imovine i fizičkih promena koje se dešavaju u postojećim imanjima, već i korekcijama identifikovanih slabosti koje se tiču podataka poreskih obveznika u sistemu tako da proračuni budu realni.

Pitanje A2 - Evidentiranje prihoda u neadekvatnim kodovima

Nalaz Prema Zakonu o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti, član 44.1, Glavni finansijski službenik- GFS budžetske organizacije beleži sve transakcije i vodi računovodstvene evidencije u skladu sa podzakonskim aktima, takođe u skladu sa procedurama FUK⁵ br. 7, tačka 6.1.3 (i) Glavni finansijski službenik (GFI) je odgovoran za svakodnevno evidentiranje prihoda prema adekvatnim ekonomskim kodovima u ISFUK.

Tokom našeg testiranja identifikovali smo sledeće greške:

- Prihodi od "izdavanja opštinskih ekoloških dozvola" u iznosu od 115,339 € su pogrešno upisani u ekonomski kod opštinske takse za "građevinsku dozvolu";
- Prihodi od "takse na registraciju vozila" u iznosu od 253,100 € su pogrešno upisani u kodu "putarina"; dok
- Taksa za "bavljenje aktivnošću" u iznosu od 398,472 € zabeležena je u ekonomskom kodu "druge licence za poslovanje".

Ova situacija je nastala zbog činjenice da GFS i službenik za prihode nisu obratili posebnu pažnju na ispravnu kodifikaciju prihoda kada su ih prikupljali i registrirali u "FreeBalance"

Rizik Identifikovani nedostaci dovode do netačnog izveštavanja prihoda po ekonomskim kodovima i njihovom netačnom objavljivanju u finansijskim izveštajima.

Preporuka A2 Predsednik opštine treba da zatraži od GFS-a i direkcija koje prikupljaju prihode da fakture sa referentnim brojem ispravno predstavljaju odeljenje u opštini koje prikuplja prihode i vrstu prihoda unutar budžetske organizacije. Takođe, GFS treba da sprovodi kontinuirano praćenje procesa registracije prihoda u ISFUK da li se vrši u odgovarajućem tipu prihoda na osnovu UNIREF.

---

⁵ Finansijsko pravilo Trezora 01/2010-Finansijsko Upravljanje o Kontrola, član 1

Pitanje A3 - Nedostatak informacija u dosijeima poreskog obveznika

Nalaz Od osam revidiranih slučajeva, u šest od njih, poreski obveznici su dobili više od jednog identifikacionog broja, suprotno članu 14. AU br. 03/2011, prilikom registracije podataka u sistemu od strane operatera uzimaju se sledeći podaci: broj zgrade, broj jedinice i broj poreskog obveznika. Takođe, član 5.8 istog Uputstva predviđa da dosijeji poreskih obveznika sadrže i fotografije objekata, od osam revidiranih slučajeva, dosijeji nisu kompletirani, nedostaju fotografije nekretnini od nekih⁶ poreskih obveznika.

To se dogodilo zbog nemara popisivača na terenu i nedostatka revizije službenika koji uvode podatke u sistemu.

Rizik Nedostaci koji su identifikovani u bazi podataka i nepotpuni podaci o dosijeima poreskih obveznika rezultiraju nerealnom situacijom oporezive imovine i otežavaju pravilno izračunavanje poreza.

Preporuka A3 Predsednik treba da zatraži od Kancelarije za porez na imovinu detaljan srednjoročni plan za otklanjanje identifikovanih slabosti i redovno nadgledanje implementacije plana, čime se eliminišu identifikovane slabosti. Uspostavljanje kontrole za ponovnu verifikaciju, istraživanje imovine omogućilo bi uklanjanje slabosti u registru imovine i pravilno izračunavanje poreza na imovinu.

Pitanje A4 - Loše upravljanje javnim prostorima datim na korišćenje

Nalaz Na osnovu Uredbe o sopstvenim prihodima Opštine Uroševac 01.Br. 137, zakupnina za zakup otvorene opštinske imovine (bez objekata) za nepoljoprivrednu namenu je mesečna i utvrđuje se na različitim visinama, u zavisnosti od oblasti gde se nalazi imovina.

Prilikom verifikacije na terenu opštinskih / javnih prostora koji su privremeno dati na korišćenje na glavnom gradskom trgu (zajedno sa opštinskim službenicima), od 10 ispitanih slučajeva, rezultiralo je da su dva od njih radila sa ugovorima kojima je istekao rok a jedan je bio bez ugovora. Ugovorena površina za korišćenje bila je manja od stvarne površine sa razlikom od 183m². To je uticalo na potcenjivanje obaveze korisnika i nemogućnost naplate prihoda na račun opštine u iznosu od 732€/mesečno u zavisnosti od trajanja i površine korišćenja javnih prostora.

---

⁶ Sa revizije 8 slučajeva/poreskih obveznika koji imaju 3-18 imovina, od ukupno 88 imovina, 49 nemaju dokaza/foto.

To se desilo kao rezultat nedostatka mehanizama za sprovođenje zakona u cilju prikupljanja prihoda i povećanja fondova.

Rizik Ne postoje mere / mehanizmi za implementaciju pravila kako bi se prikupili prihodi i povećali fondovi koji mogu odražavati nedostatak sredstava i riskirati finansiranje konkretnih projekata ili novih projekata u korist građana.

Preporuka A4 Predsednik treba da osigura bolju koordinaciju rada između Direkcije za urbanizam, ekonomski razvoj i Inspektorata kako bi se izradio konkretan plan za upravljanje opštinskom imovinom. Treba insistirati na preduzimanju mera za ne sprovođenje ugovora ili usklađivanje ugovora sa stvarnim stanjem korišćenja javnih površina od strane preduzeća kako bi se otklonile identifikovane slabosti i povećala efikasnost u upravljanju opštinskom imovinom.

Pitanje A5- Korišćenje opštinske imovine sa ugovorima koji su istekli ili koji nisu u skladu sa zakonom

Nalaz Prema Zakonu br. 04 / L-144 o korišćenju i razmeni nepokretne imovine opštine, utvrđuju se prava i obaveze opštinskih organa u upravljanju nepokretnom imovinom opštine, u odnosu na fizička i pravna lica, centralne institucije i KAP. Prema članovima 5 i 6, davanje nepokretne imovine opštine za kratkoročno i dugoročno korišćenje vrši se putem procedura javne aukcije koje su regulisane podzakonskim aktom. Od pet revidiranih slučajeva, zakonski uslovi za sprovođenje javne aukcije nisu primenjeni u dva slučaja i to kao što sledi: U jednom slučaju⁷, iako je ugovor istekao 01.05.2016, opština je nastavila da fakturiše po ovom ugovoru. To je rezultiralo razlikama od 15,100 € / mesečno, jer je obračunata cena bila 900€ prema ugovoru koji je istekao, i ako bi opština delovala na osnovu opštinske uredbe, član 11 o Zaduženjima za zakup opštinske imovine Prihodi od zakupa za mesec dana bi bili 16,000€.

U drugom slučaju⁸ ugovor je sklopljen 01.10.2014. godine tako što se ne primenjuje forma aukcije suprotno procedurama koje se zahtevaju gore navedenim zakonom sa trajanjem do sprovođenja postupka javne aukcije, ali nijedna takva aukcija nije otvorena za predmetnu imovinu⁹. Dana 23.07.2018 opština je potpisala aneks ugovora u suprotnosti sa zakonom Br. 04/L-144.

---

⁷ Hangar površine od 40 ari u Ul. Rexhep Bislimi.

⁸ Opštinska imovina koja se nalazi kod kružnog toka ulica "Dardan Islami" i "Ulica Reqakut" sa površinom 600m².

⁹ Zbog promene predstavnika biznisa (vlasnika / zakupca), opština je potpisala aneks ugovora sa sledećim predstavnikom, pod istim uslovima.

Opština nije razvila formalni interni sistem za upravljanje opštinskom imovinom koja se nudi za korišćenje, praćenje ugovora u pogledu poštovanja uslova i ugovornih rokova.

Rizik Zaobilaženje postupka javne aukcije za davanje u zakup opštinske imovine povećava rizik od otvorene konkurencije i može rezultirati nižom naplatom prihoda.

Preporuka A5 Predsednik treba da obezbedi da se javna imovina namenjena za korišćenje sprovodi kroz postupak javne aukcije. Takođe, treba preduzeti mere da se prekinu postojeći ugovori koji su istekli tako što se unapred zahteva izmirenje svih ugovornih obaveza od strane zakupaca.

Pitanje A6 - Nepoštovanje ugovora o promeni cene zakupa

Nalaz Uredba o sopstvenim prihodima opštine, član 11 predviđa da je zakupnina za zakup otvorene imovine opštine (bez objekata) za nepoljoprivrednu namenu mesečna i određuje se na različitim visinama, u zavisnosti od oblasti gde se nalazi imovina. Prema članu 3, stav 2 ugovora između opštine i zakupca, navodi se da se mesečni iznos zakupa može promeniti kao rezultat izmene uredbe. Takođe, ugovor je sklopljen bez roka do razvoja procesa javne aukcije.

U jednom slučaju, opština je privremeno iznajmila deo imovine koja se nalazila kod kružnog toka ulica D. Islami i ul. Račak. Prema ugovoru potpisanom 2014. godine, mesečni iznos za 600m² je bio 1,200€¹⁰. Navedena imovina se nalazi u Zoni II i ako bi se primenjivala Uredba sopstvenih prihoda za 2018. godinu (koja se takođe zasniva na gore pomenutom članu 3.2. ugovora), procenjeni mesečni iznos u ovoj oblasti trebalo bi da bude 1,800 €. Potcenjivanje prihoda opštine u vezi sa prihodom/obavezama zakupca u ovom slučaju za 2018. godinu je 7,200€.

To je rezultat nemara odgovornih zvaničnika zbog ne usklađivanja cena fakturisanja sa promenjenim cenama u skladu sa uredbom o sopstvenim prihodima na osnovu zahteva iz ugovora.

Rizik Ovakva situacija mogla bi dovesti do pogrešnih zaduženja zakupnine i tako oštetiti opštinski budžet stvarajući manje monetarnih sredstava koje bi opština imala na raspolaganju.

Preporuka A6 Predsednik treba da zatraži od nadležnih odeljenja da svaki početak godine preispita sve ugovore i naknade za zakupnike kako bi se odrazile bilo kakve promene u opštinskoj uredbi.

---

¹⁰ Na osnovu Uredbe o sopstvenim prihodima opštine za godinu 2012.

3.1.2 Plate i dnevnice

Konačni budžet za plate i dnevnice bio je 15,151,632€. Od toga je potrošeno 99% tokom 2018 godine. Plate i dnevnice plaćaju se putem centralizovanog platnog sistema kojim upravljaju MOA i MF.

Pitanje A7 - Ne uključivanje prosvetnih radnika u platni spisak i nepredstavljene obaveze plata

Nalaz Opština je potpisala ugovore o radu sa 38 nastavnika koji nisu bili uključeni u platni spisak. To se desilo zato što opština nije predvidela ove poslovne pozicije prema budžetu jer je dodala devet (9) odeljenja kao rezultat povećanja broja učenika u X razredima za akademsku godinu 2018/2019 koji nisu bili uključeni u godišnje planiranje. Ovi zaposleni su radili bez plaćanja od strane opštine i opština nije objavila obavezu za njihove plate.

Rizik Propust da se zaposleni uključe u platni spisak povećava rizik da opština podleže tužbama od strane zaposlenih za nadoknadu zarada i da snosi dodatne troškove za sudske i izvršne postupke. Takođe, nepotpuno obelodanjivanje obaveza utiče na potcenjivanje obaveza i nepravilno predstavljanje za korisnike GFI.

Preporuka A7 Predsednik treba da osigura da se proces planiranja revidira, analiziraju situacije koje zahtevaju dodatno osoblje, a zahtevi za poslom i budžetska sredstva se blagovremeno uključuju i odobravaju zakonom o budžetu, u suprotnom treba da se traži od relevantnih organa odobrenje ovih pozicija i sredstava. Pre odluke o regrutaciji treba obezbediti plaćanja i uključivanje u platni spisak. Takođe, da obezbedi da su obaveze za plate pravilno predstavljene.

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge u 2018 godini bio je 4,107,813€. Od toga je potrošeno 4,069,419€ ili oko 99%.

Naši rezultati revizije za ovu oblast su sledeći:

Pitanje A8 - Zaobilaženje procedura nabavke i nepravilno potpisivanje ugovora

Nalaz Opština je sklopila sporazum o saradnji za korišćenje usluga medijske podrške u iznosu od 600 € / mesečno u trajanju od 24 meseca, bez sprovođenja procedura nabavke. Sporazum je potpisan od strane direktora finansija, prekoračujući ovlašćenja za potpisivanje ugovora ili prekoračenje Zakona o javnim nabavkama, uslov iz člana 26.1 koji propisuje da je odgovorni službenik nabavke jednog ugovornog autoriteta jedina osoba ovlašćena da sklopi ili potpiše javni ugovor u ime tog ugovornog autoriteta. Zbog nefunkcionalnih kontrola, sertifikacija ove isplate nije zaustavljena iako je prekoračeno ovlašćenje za zaključivanje sporazuma i zanemarena je procedura nabavke u ovom slučaju.

Takođe, opština je preko EO dobila administrativne materijale za škole prema odluci Ministarstva obrazovanja, koja je dozvolila samo jednoj kompaniji da štampa ovu dokumentaciju. Opština nije postupila u skladu sa Pravilnikom o trošenju javnog novca 01/2013 Član 21, pošto ova potrošnja nije isključena iz nabavke i člana 26 - Izvršenje plaćanja, zahteva da se priloži ugovor gde bi bile određene cene snabdevanja prema zahtevima ZJN za zaključenje ugovora. Razlog je bila odluka MONT-a koja je dozvolila samo jednoj kompaniji da štampa školsku pedagošku dokumentaciju za ovu godinu 2017/2018.

Rizik Neuspeh u primeni procesa nabavke smanjuje transparentnost trošenja javnog novca i opština može primati usluge po nepovoljnim cenama (konkurentne) koje odražavaju neuobičajeno trošenje budžeta za ovu kategoriju.

Preporuka A8 Predsednik treba da obezbedi da se primenjuje zakonitost konkurisanja za troškove koji zahtevaju nabavku i da se prati proces sertifikacije plaćanja. Takođe, da se osigura da potpisivanje sporazuma ili ugovora za kupovinu usluga, robe, obavlja odgovorna osoba/ rukovodilac nabavke.

Pitanje A9 - Tenderi van plana nabavke i bez prethodnog obaveštenja CAN

Nalaz Opština je razvila van plana nabavki tenderske procedure za "Referentni sistem za naredno upravljanje službe civilnog statusa". U skladu sa članom 8.2 ZJN-a potrebno je da se u godišnjem planu nabavki uključe sve procedure koje ugovorni autoritet planira da ponudi tokom fiskalne godine. Takođe, opština nije obavestila CAN u skladu sa članom 9.6 ZJN. To se desilo zbog neadekvatnog planiranja zahteva i potreba za kupovinom.

Na osnovu izveštaja o sprovođenju plana nabavke i potpisanih ugovora (koje je pružila Kancelarija za nabavku) tokom 2018. godine izvršeno je 30 procedura koje nisu bile u planu nabavke. Razlog za razvoj ovih procedura od strane opštine su obaveze sporazuma o su-finansiranju sa centralnim nivoom i nepredviđene potrebe opštine.

Rizik Tenderi izvan plana nabavke rezultiraju neefikasnom potrošnjom budžeta namenjenog za druge svrhe i takođe odražavaju nedostatak procene potreba i loše planiranje potraživanja.

Preporuka A9 Predsednik treba da osigura da su kontrole funkcionalne za pravovremeno planiranje potreba za kupovinom robe i usluga od svih jedinica koje traže usluge i koje su uključene u plan nabavke koji je pripremila Kancelarija za nabavku. Kad god postoji potreba za kupovinom van plana, ona treba da uspostavi mehanizme za prethodno obaveštavanje relevantnih organa u skladu sa zakonskim zahtevima.

Pitanje A10 - Ne jasna tehnička specifikacija prilikom tendera i ponovljene pozicije i nenormalno niske cene

Nalaz Opština je razvila procedure nabavke za nabavku tonera (boja za štampač) sa cenom od 3,157 €. Izrada specifikacije nije urađena u skladu sa članom 28.2 ZJN, koji zahteva da autoritet za ugovaranje sastavi tehničke specifikacije na način koji je u skladu sa svrhom nabavke i usmeren ka obezbeđivanju najboljeg pristupa za sve zainteresovane ekonomske operatere i ponuđače, pošto u okviru tehničke specifikacije postoje nejasne pozicije i nespecificovane dobro/ tačno, da bi svi ekonomski operateri razumeli o kakvim tonerima se radi¹¹. Važno je napomenuti da je od 75 artikala ili vrsta tonera 67 od njih u finansijskoj ponudi imalo cenu od 0,10 €/jedinici.

---

¹¹ Pozicija 15 - Boja štampača 49 nije poznata za koji štampač ili fotokopiju. Pozicija 23- "Ricoh" boja i pozicija 35 - Epson inkjet boja nije definisana koja vrsta Ricoh ili Epson štampača dolazi, postoji mnogo vrsta ovih brendova fotokopiranih uređaja ili tonera. Položaj od 43 boje za Bizhup fotokopiju nije naveden za koji štampač / kopirni uređaj je.

Tokom izvršenja ovog ugovora jedna škola je snabdevana artiklima izvan ugovora¹², za koje cena ugovorene finansijske ponude nije određena ili utvrđena. Dok je u istom slučaju snabdevanje tonerima ML-1640 za Samsung štampač koji je naveden u ugovoru i imao je cenu od 0,10 €, opština je platila 20 € po komadu ili 80 € za snabdevanje od 4 komada po fakturi. Komisija za prijem dokazuje da je roba primljena na otpremnici (potpisana od strane tri člana), ali tokom fizičkog pregleda u saradnji sa opštinskim službenicima, toneri koji su evidentirani u fakturi nisu prihvaćeni u celini, već su zamenjeni ili su prihvaćeni drugi toneri jer isti nisu bili predviđeni u pobjedničkoj ponudi.

Kao rezultat nedostatka profesionalne kompetencije, opština nije dostavila listu štampača i fotokopirnih aparata kojima raspolaže. Nepostojanje efikasne kontrole kod Kancelarije za nabavke dovelo je do objavljivanja tenderskog dosijea sa nejasnim pozicijama ili koje nisu tačno određene i koje takođe odražavaju isporuke ne ugovorenih artikala.

Rizik Slabosti u pojašnjenju pozicija u tenderskom dosijeu rezultiraju lošom orijentacijom ponuđača i mogu uticati na pravilnu konkurenciju. Nepotpuno obuhvaćanje zahteva za kupovinu po potrebi povećava rizik da opština bude snabdevena neadekvatnom robom ili se javlja potreba i za dodatne ugovore.

Preporuka A10 Predsednik treba da obezbedi da nadležni zvaničnici iz jedinica koje su podnele zahtev sastave jasne i kompletne tehničke specifikacije na osnovu stvarnih potreba za nabavku. Takođe, Kancelarija za nabavku treba da ojača kontrole tako što će obezbediti da su zahtevi kompletni i da dosije tendera uključuju tačno razjašnjene pozicije.

Pitanje C1 - Nedostatak plana za upravljanje ugovorima

Nalaz Opština nije uspostavila dovoljno kontrole nad upravljanjem ugovorima kakoto zahteva ZJN član 81.1.1 da imenovani menadžeri ugovora sastavljaju plan upravljanja ugovorima. U šest slučajeva, plan upravljanja ugovorima nije izrađen zbog neodgovornosti menadžera ugovora i neefikasnog nadzora.

Rizik Nedostatak plana za upravljanje ugovorima može rezultirati lošim upravljanjem ugovorima i smanjuje efikasnost u postizanju ciljeva. Ovo povećava rizik potencijalno nepravilnih isplata ili nisku vrednost za novac.

Preporuka C1 Predsednik treba da obezbedi da se izvrši pregled identifikovanih slabosti, i da analizira zašto nije primenjen efikasan nadzor nad upravljanjem ugovorima. Treba obezbediti da uspostavljene kontrole, menadžeri ugovora pripreme i revidiraju plan ugovora u skladu sa zakonskim zahtevima.

¹² Toner Ricoh MP 3353 (2*30€=60€ prema računu).

Pitanje A11- Nepravilnosti u prijavljivanju i angažovanju osoblja sa sporazumima o posebnim uslugama

Nalaz Naš pregled angažovanja zaposlenih sa sporazumom o posebnim uslugama (SPU) identifikovao je sledeće slabosti:

Na osnovu GFI, opština je izjavila da je tokom 2018. godine bilo 188. zaposlenih sa SPU. Iz Kancelarije osoblja na zahtev revizora predstavljeni su izveštaji / svedočenja da je samo 53 zaposlenih bilo angažovano sa sporazumima o posebnim uslugama. Iako na osnovu podataka iz Trezora (registar dobavljača), smatramo da je opština platila 246. zaposlenih za intelektualne usluge i druge ugovorne usluge, u iznosu od 292,247€.

Prema pravilu br. 01/2013 o trošenju javnog novca, član 35.4.5 propisuje da budžetska organizacija mora popuniti obrazac u kojem se navodi da je primenjen test radnog odnosa i da pojedinac nije u radnom odnosu i da je plaćanje kupovina usluga za budžetsku organizaciju. U šest revidiranih slučajeva, identifikovali smo da ovaj test nije primenjen prilikom angažovanja. Takođe, mi smo identifikovali da se angažovanje sa sporazumima o posebnim uslugama uglavnom obavlja u trajnim programima rada kao što su zaposleni u matičnoj službi, inspektori, visoki zvaničnici, registratori, anketari itd..

Rizik Pokrivanje važnih pozicija privremenim sporazumom dovodi do lošeg učinka osoblja i lošeg nadgledanja i povećava neizvesnost da li je angažovano adekvatno osoblje na takvim pozicijama. Stoga, u nedostatku istinske konkurencije, kvalitet pruženih usluga može biti lošeg nivoa i ciljevi organizacije se ne postižu.

Preporuka A11 Predsednik treba da razmotri stvarne potrebe za angažovanjem zaposlenih sa ugovorima o posebnim uslugama. Potreba za dodatnim osobljem za pozicije u karijeri treba da se analizira i ako je povećanje broja osoblja neophodno, to treba uključiti u planiranje budžeta. Potencijalne barijere za povećanje broja osoblja takođe treba da se diskutuju sa Ministarstvom finansija i drugim zainteresovanim stranama.

3.1.4 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere bio je 620,873€. Od toga je 2018. godine potrošeno 609,628€. To se odnosi na različite subvencije u oblasti poljoprivrede, kulture, obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite itd.

Pitanje A12 - Kašnjenje u isporuci kupljene robe

Nalaz Opština za nabavku je kupila staklenike, krave i košnice pčela za raspodelu korisnicima. Prema članu 2 ugovora, rokovi isporuke se određuju kao zadnji datum za isporuku.

- U projektu "Snabdevanje farmera sa pet plastenika sa površinom od 300m² i sistemom za navodnjavanje" datum isporuke robe je bio 18. maj, dok je raspodela izvršena 06. jula;
- U projektu "Snabdevanje farmera kravama kombinovanih rasa govedine i mleka" distribucija je trebalo da se obavi do 02. decembra, dok je toučinjeno 22. decembra.

Prema opštinskim zvaničnicima razlog kašnjenja bili su zahtevi stanovnika, ali mi to nismo mogli potvrditi.

Rizik Loše upravljanje ugovorima dovelo je do kašnjenja u realizaciji ciljeva opštine.

Preporuka A12 Predsednik treba da osigura da su uspostavljene kontrole za upravljanje ugovorima funkcionalne i da su ugovorne obaveze realizovane u vremenskom okviru.

3.1.5 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije bio je 10,200,539€. Od njih, 2018. godine, potrošeno je 9,741,757€. Oni se odnose na troškove nastale usled uređenja lokalnih puteva, kanalizacije, vodosnabdevanja itd.

Za 2018. godinu planirano je 77. aktivnosti nabavke u skladu sa planom nabavke, dok je ukupno sprovedeno 114. procedura zbog lošeg planiranja, gde su u okviru jednog projekta obuhvaćene dve ili više procedura nabavke. Opština nije uspela da realizuje 32. procedure koje su bile planirane za 2018. godinu zbog činjenice jer neke od ovih aktivnosti nisu inicirane od strane jedinica koje su podnele zahtev, kao i nedostatak budžeta zbog mnogih opštinskih obaveza ili potrošnje sredstava kroz izvršne procedure i isplate iz Trezora.

Takođe, promena opštinske vlade uticala je na neadekvatno upravljanje u sprovođenju planiranih projekata od pre nekoliko godina.

Pitanje B2 - Plaćanje projekata iz budžeta drugih projekta

- Nalaz** U 11. slučajeva, opština je izvršila isplate tako što nije obezbedila prethodno odobrenje Skupštine opštine za preraspodelu sredstava. U ovim slučajevima sredstva su korištena od strane drugih projekata zaobilazeći zakonsku obavezu člana 16. Zakona o budžetu za odobrenje Skupštine opštine za preraspodelu ili korišćenje sredstava planiranih za jedan projekat a da bi realizovali plaćanja za drugi projekat. Ova praksa se prati u projektima:
- "Renoviranje i popravka objekta suda" tri isplate u ukupnom iznosu od 10,346€ su isplaćene iz koda projekta za Ograde;
  - "Isplate za kupovinu zemljišta" u iznosu od 184,859€ su isplaćene iz "Izgradnje lokalnih puteva";
  - Isplata u iznosu od 7,758 € za projekat "Asfaltiranje puta Rahovica - Mirash" izvršena je iz projekta "Atmosferska kanalizacija i ponovno asfaltiranje puta Hasan Priština";
  - Uplata za projekat "Asfaltiranje puteva u selu Dardani" u iznosu od 2,331€ preuzeta je iz projekta "Asfaltiranje puta Rahovica - Mirash";
  - Isplate za ugovor "Popravka fekalne kanalizacione mreže u opštini Uroševac" u iznosu od 266,606€ su plaćene iz projekata "Asfaltiranje puta u naselju Mustafa - Donja Pleshina" 56,399 €; "Asfaltiranje puteva u Starom selu" 70,000 €; projekat "Povezivanje naselja Cakaj sa školom u Meresali" 24,409 €; i "Aktiviranje bazena za odrasle i decu" 115,798 €. To je zbog potpisivanja ugovora bez dovoljnih zaloga sredstava ili čak neplaniranih projekata.
- Rizik** Korišćenje sredstava bez prethodnog odobrenja Skupštine Opštine za preraspodelu sredstava odražava loše kontrole u planiranju, rizikuje isplatu i izvršenje drugih ugovorenih projekata.
- Preporuka B2** Predsednik bi u početku trebao osigurati da u planiranje uključi sve projekte za koje postoje stvarne mogućnosti da se realiziraju i da izdvoji dovoljan budžet za njihovo izvršenje. Takođe, kontrole treba da budu funkcionalne čak i u fazi realizacije projekta, osiguravajući unapred da je ulazak u ugovorne obaveze u skladu sa odobrenim planiranjem i da ima dovoljno izdvojenih sredstava za izvršenje plaćanja. Ako postoji potreba za preraspodelom sredstava, treba osigurati prethodno odobrenje Skupštine opštine.

Pitanje A13 - Promene u predmerama ugovorenih projekata

- Nalaz** U osam (8)¹³ revidiranih slučajeva, opština je izmenila račun ugovorenih projekata bez prethodnog odobrenja od strane GAS-a, ne poštujući zahtev Administrativnog uputstva za nabavke član 61.23 koji predviđa da se izmena ugovora ne izdaje ekonomskom operateru pre dobijanja odobrenja od strane GAS i posvećivanja sredstava za izmenjeni ugovor. Takva praksa se desila zbog neadekvatnog planiranja projekata pre potpisivanja ugovora.
- Rizik** Slabosti u planiranju i realizaciji aktivnosti nabavke mogu negativno uticati na budžetski aspekt i implementaciju ugovora.
- Preporuka A13** Predsednik treba da ima sveobuhvatan pristup u rešavanju ovog problema uspostavljanjem efikasnih mehanizama za dosledno poštovanje pravila o nabavkama u vezi sa upravljanjem ugovorima. Takođe, u slučajevima kada postoji potreba da se izmeni ugovor onda bi trebalo osigurati prethodna odobrenja od strane odgovornih lica na osnovu pravila.

Pitanje A14 - Nedostatak izvršnih građevinskih projekata

- Nalaz** U dva¹⁴ od sedam revidirana slučaja, opština je pokrenula procedure nabavke i sklopila ugovore bez prethodnog obezbeđenja građevinskog projekta, zaobilazeći zahtev Zakona o nabavkama, član 28.10, koji jasno definiše da ugovorni autoritet mora imati izvršni građevinski projekat pre početka procesa ugovaranja. To se desilo zbog nepažnje opštine u vezi ovog problema.
- Rizik** Pokretanje procedura nabavke u nedostatku projekta dovodi do zaobilaženja zakonskih obaveza i omogućuje slabu realizaciju ne-projektovanih, proučenih ugovora o radu i može uticati na nepredviđene troškove ili pružiti lošu vrednost za potrošeni novac poreskog obveznika.
- Preporuka A14** Predsednik treba da obezbedi kontrole i prati sprovođenje zakonskih zahteva tako što će pregledati sprovođenje zakona o nabavkama. Prilikom inciranja proceduare nabavke za ugovore radova/izgradnje, mora se unapred osigurati da su zhatevne jedinice izradile projekat u skladu sa predviđenim potrebama i zahtevima, a suprotnom se takve procedure ne trebaju započinjati.

---

¹³ Fekalna kanalizacija i asfaltiranje puta u naselju Dragoši u Sojevo"; "Izgradnja kanalizacionog kolektora za crne vode od sela Nekodim do mesta za ispuštanje"; "Asfaltiranje puta u selu Bibaj"; "Asfaltiranje puteva u selu Dardanija (Tankosić)"; "Asfaltiranje od ulice Brahim Ademi do ulice Enver Topalli"; "Uređenje kanalizacije i asfaltiranje puta Qamil Ilazi".

¹⁴ "Popravka kanalizacije i put Halil Alidema "u iznosu od 188,547 €," Uređenje i proširenje mreže javne rasvete" u vrednosti 34,223€.

3.1.6 Zajednička pitanja za robu i usluge, kao i kapitalne investicije

U nastavku su zajednička pitanja vezana za robu i usluge, kao i kapitalne investicije:

Pitanje A15 - Kašnjenje u plaćanju računa

Nalaz Prema članu 39.1 Zakona br. 03/L-048 o UJFO, da svaki važeći računizahtev za plaćanje za isporučene proizvode i usluge i /ili radove izvršene za budžetsku organizaciju biće plaćeni u roku od trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema računa. Računi primljeni u sedam slučajeva za robu, usluge i u 10 slučajeva od kapitalnih investicija nisu plaćeni u predviđenom zakonskom roku zbog nedostatka sredstava predviđenih budžetom.

Rizik Kašnjenja u izvršenju isplata povećavaju rizik da bi opština mogla biti predmet sudskog spora i da snosi i pokrivanje dodatnih troškova. Takođe, mogu slediti i direktna plaćanja iz Trezora koja mogu odražavati potrošnju sredstava namenjenih za druge svrhe.

Preporuka A15 Predsednik treba da osigura da su svi računi plaćeni u zakonskom roku, a naručivanje robe, radova ili usluga se vrši samo kada opština obezbedi sredstva unapred ili dodeli dovoljna budžetskih sredstava za plaćanje.

Pitanje A16 - Nepravilan okvirni ugovor i isplate za duplicirane radove za isti put

Nalaz Za projekat "Uređenje puteva šljunkom i otvaranje novih puteva", javni okvirni ugovor (25.09.2013-24.09.2015) predviđena vrednost ugovora je 99,990€, opština je nastavila sa radovima i nakon što je istekao rok ugovora pozivajući se na aneks ugovoru sa produženjem roka do 25.10.2016, suprotno članu 38.2 ZJN. Vrednost izvršenih radova od 646,372 € (i za 2017. godinu) prelazi 30% vrednosti okvirnog ugovora, što nije dozvoljeno jer član 38.2 ZJN predviđa da dozvoljeno odstupanje ne može biti više od plus / minus trideset procenata (30%), ako narudžbenica premašuje ovo ograničenje, ugovor treba automatski prekinuti.

Na osnovu situacije III i spiska puteva koji su održavani identifikovali smo da postoji ponavljanje imena ulica, čime se udvostručuje izvršeni posao. Za 16. udvostručenih puteva količina šljunka je dostigla 1,761 kubnih metara ili 20,252 €. Izveštaj o prijemu radova u iznosu od 496,371€, potpisan od strane menadžera projekta, datiran je 11.10.2016. godine, a faktura je primljena nakon 1. godine dana 20.11.2017. U izveštaju koji je sastavljen za tim revizora od strane menadžera projekta navodi se da je na ovim putevima intervenisano u proleće 2016. godine, i onda da je intervenisano tokom kampanje za lokalne izbore 2017. godine.

Rizik Identifikovane slabosti ukazuju na ne funkcionalne kontrole nad upravljanjem ugovorima. Nedostatak funkcionalnog mehanizma za upravljanje ugovorima može da ima kao posledicu lošu vrednost za novac i potencijalne finansijske gubitke.

Preporuka A16 Predsednik treba da analizira razloge za neuspeh kontrola i da identifikuje faktore koji su prouzrokovali probleme u realizaciji projekata. Redizajnirane efektivne kontrole, u potpunoj saglasnosti sa zakonima i propisima, treba da budu sistematski obezbeđene i nadgledane od strane menadžmenta.

Pitanje A17 - Prevazilaženje vrednosti i nepropisno nastavljanje okvirnih ugovora za snabdevanje robom, uslugama i radom

Nalaz Opština je potpisala produžetak ili aneks ugovor za okvirne ugovore ne poštujući član 38.2 Zakona o javnim nabavkama koji ne dozvoljava produženje ili aneks ugovora za ove slučajeve kako sledi:

- Okvirni ugovori koji su istekli u junu 2016. godine za „Informisanje građana opštine o toku sednica Skupštine opštine putem direktnog emitovanja“ u iznosu od 37,500 € je nastavljeno i opština i dalje pruža usluge na osnovu ovog ugovora;
- Okvirni ugovori koji su istekli u februaru 2017. godine za "Snabdevanje prehrambenim i higijenskim artiklima" u iznosu od 38,515 € produženoje na neodređeno vreme obezbeđivanjem snabdevanja po ovom produženom ugovoru;
- Opština za čišćenje i održavanje opštinskih objekata, Centar za socijalni rad je do 02.05.2017. godine imao okvirni ugovor, koji je produžen 10.05.2018. godine po osnovnom ugovoru na neodređeno vreme;
- "Održavanje asfaltnih puteva i trotoara Lot I i Lot II od 02.10.2015. godine, Opština je potpisala Aneks ugovora (Nastavak) okvirnog ugovora za još jednu godinu. Izveštaj o prijemu radova od nadzornog organa dana 06.09.2016. godine u iznosu od 174,295 €, ukazuje da su primljeni radovi više od ugovorenog iznosa od 114,295 €; i
- " Popravka fekalne kanalizacione mreže je premašena 30% od dozvoljene vrednosti okvirnog ugovora, kako je predviđeno članom 38.2 ZJN. Vrednost potpisanog ugovora je 59,250,00 € dok je prijem radova u iznosu od 375,109 €. Prekoračeni iznos dostiže vrednost od 298,084€ ili oko 387% (podrazumevajući i deo od 30%)

To je zato što jedinice koje su podnele zahtev nisu dostavile kancelariji za nabavke zahteve za pokretanje novih procedura nabavke i zbog obavljanja posla bez nadležnosti od strane kancelarije za nabavke da bi obavestila na vreme jedinicu koja je podnela zahtev za istek ugovora.

Rizik Nastavak okvirnih ugovora, pored toga što je u suprotnosti sa Zakonom o nabavkama, sprečava slobodnu konkurenciju i samim tim opština može imati veće troškove od tržišnih uslova.

Preporuka A17 Predsednik treba da obezbedi da za sve usluge ili snabdevanja za koje su potrebne procedure nabavke, započne pravovremeno pokretanje procedura i da se isplate realizuju samo kada je snabdevanje / izvršenje radova podržano važećim ugovorom.

Pitanje B3 - Potpisivanje ugovora koji prevazilaze procenjenu vrednost budžeta

Nalaz U skladu sa članom 62 Zakona o javnim nabavkama, navodi se da autoritet za ugovaranje može zaključiti neku aktivnost nabavke koja neće rezultirati dodeljivanjem ugovora iz jednog od razloga iz tačke 1.2, ako sve odgovarajuće ponude sadrže cene koje u značajnoj meri prekoračuju budžet ugovornog autoriteta za aktivnost nabavke. Mi smo identifikovali da:

- Projekat "Izgradnja garaža, skladišta i radnih prostorija u Domu za zajednice sa osobama sa mentalnim invaliditetom" - procenjena i planirana vrednost je bila 21,305€, dok je ugovor potpisan u vrednosti od 33,300€;
- "Uređenje i proširenje mreže javne rasvete-okvir", vrednost predviđena obaveštenjem o ugovoru bila je 108,000€, dok je ugovor potpisan u iznosu od 34,224 € mesečno, za 36. meseci u iznosu od 1,232,078 €. Prema zakonu o budžetu planirano je samo 700,000€;
- "Izrada projekta Spajanje grada", ugovor je predviđen da dostigne iznos od 85,000€ dok je u budžetu predviđeno 25,000€ za 2018. godinu;
- "Asfaltiranje puteva u selu Gornje Neredime", sa trogodišnjim ugovorom predviđeno je da dostigne iznos od 369,129€, u budžetu je predviđeno 130,000 €.

Nedovoljna budžetska sredstva su takođe imali i projekti su finansiranja sa centralnim nivoom:

- Za projekat "Popravka kanalizacije i puta" Halil Alidemaj "u iznosu od 154,813€, u su finansiranju sa Ministarstvom Administracije Lokalne Samouprave, prema Memorandumu o razumevanju, Ministarstvo finansira sa 77,670€, dok Opština sa 77,143€. Opština je potpisala ugovor

---

vredan 188,547€ koji premašuje iznos predviđen u memorandumu za ovaj projekat, dok je dostavila izjavu o potrebama i raspoloživosti sredstava sa procenjenom vrednošću od 32,040€.

Rizik Nepoštovanje ovih uslova predstavlja kršenje zakona i može dovesti do dostupanja u obaveze bez obezbeđivanja potrebnih sredstava povećava. Takođe, povećava rizik od kašnjenja u sprovođenju ugovora i porast neplaćenih obaveza, koje će predstavljati teret za budžet naredne godine.

Preporuka B3 Predsednik treba da ojača kontrole tako što će osigurati da pre pokretanja procedura nabavke za svaki kapitalni projekat ima dovoljno sredstava za realizaciju, i pre potpisivanja ugovora potvrdi da su sredstava obezbeđena.

3.2 Kapitalna i ne-kapitalna imovina

Opština Uroševac je obelodanila u GFI-u kapitalnu imovinu u iznosu od 206,185,073 €, dok je vrednost ne-kapitalne imovine u poslednje tri godine bila nula.

Pitanje B4 - Slabosti u upravljanju imovinom

Nalaz Opština Uroševac je osnovala komisiju za popis imovine, ali komisija nije uspela da okonča proces kako je predviđeno uredbom 02/2013, član 19. i da izradi izveštaj o postojanju i stanju imovine do 31.12.2018. godine. Shodno tome, rezultati inventarizacije nisu se odrazili na GFI.

Opština ne primenjuje sistem e-imovina za registraciju imovine, čineći da ne-kapitalna imovina ne bude obelodanjena u GFI u poslednje tri godine. Ni upravljanje zalihama nije bilo u skladu sa zakonskim zahtevima, s obzirom na nedostatak skladišta, primetili smo da opština ne primenjuje procedure za ulaz i izlaz materijala za kancelarije.

Rizik Identifikovane slabosti otežavaju pravilno upravljanje imovinom i ne otkrivaju realno stanje i vrednost imovine koju organizacija ima. Činjenica da nije primenjena e-imovina u takvim uslovima, utiče da ne-kapitalna imovina bude izložena riziku od gubitka, zloupotrebe ili otuđenja.

Preporuka B4 Predsednik treba da obezbedi da registracija i upravljanje imovinom budu u skladu sa zahtevima Uredbe br. 02/2013. Potrebno je uspostaviti posebnu komisiju za identifikaciju nedostataka sistema da bi se osigurali da je sva imovina identifikovana i evidentirana u registar imovine

---

Potraživanja

Opštinska potraživanja predstavljaju iznose sredstava koje građani i organizacije duguju opštini za usluge, radove, robu ili imovinu koju koriste od opštine. Prema ciframa predstavljenim u GFI, ukupan iznos ovih računa na kraju 2018. godine bio je 8,303,920€. Najveći deo potraživanja je od poreza na imovinu u iznosu od 7,518,479.35€, poslovne takse od 755,690€ i zakupnina od korišćenja javne imovine je u iznosu od 29,752€.

Pitanje C2- Kašnjenje u naplati zakupnine

Nalaz Prema ugovorima koje je opština potpisala kao zakupodavac za korišćenje nepokretne imovine opštine, mesečna zakupnina se mora platiti najkasnije do 5. dana tekućeg meseca.

U četiri od pet slučajeva koje smo revidirali, bilo je kašnjenja u plaćanju obaveza zakupaca prema opštini, u tri od njih opština nije preduzela nikakve korake za prikupljanje tih prihoda. Ukupan iznos duga koji su ovi zakupci imali prema opštini iznosio je 20,108€.

Nespремnost da se preduzmu efikasne mere za prikupljanje prihoda, kao i neodgovornost zakupaca, uticala je na kašnjenje u prikupljanju prihoda.

Rizik Loše upravljanje ugovorima za imovinu koja je data na korišćenje povećava rizik da će opština imati loš učinak u prikupljanju prihoda i neizvršavanje plana, kao i stalno povećanje potraživanja.

Preporuka C2 Predsednik treba da obezbedi efikasno upravljanje ugovorima o zakupu i uspostavi delotvorne mehanizme za ostvarivanje prihoda u skladu sa ugovorenim uslovima, odnosno sprovođenje rokova za fakturisanje i naplatu sredstava za iznajmljivanje.

3.3 Ne izmirene obaveze

Izjava o ne izmirenim obavezama prema dobavljačima na kraju 2018. godine iznosila je 3,124,140€. Ove obaveze su prenesene kako bi se isplatile 2019. godine. Opština i dalje ima visoke neplaćene obaveze i slabosti u upravljanju obavezama. Takođe, u GFI opština je predstavila potencijalne obaveze (kao što su jubilarne plate i nadoknade šteta) u iznosu od 4,658,320€, koje su porasle u odnosu na prošlu godinu kada je bilo 2,918,820€. Međutim, to odražava samo deo budžetskih poteškoća sa kojima se suočava opština.

Preporuke

Nemamo preporuka za ovu oblast.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovne principe odgovornosti, efikasnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost interne revizije, koordinaciju NKR-e sa internom revizijom i dobro upravljanje sa javnim sredstvima.

Ključni indikatori koji podržavaju efikasno upravljanje su implementacija preporuka revizije, jer to ukazuje na to u kojoj meri menadžment preduzima mere za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo usklađenosti zahteva FUK-a od strane budžetskih organizacija prati se popunjavanjem kontrolnih listića samo-ocenjivanja koje popunjavaju sve BO, koji se na kraju godine predaju Ministarstvu finansija.

Specifične oblasti naših pregleda vezanih za dobro upravljanje su proces odgovornosti i upravljanja rizikom, dok su ostale komponente obrađene u poglavljima ili potpoglavljima gore navedenog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Postoji niz slabosti u opštini Uroševac, posebno u pogledu odgovornosti, upravljanja rizikom i kvaliteta menadžerskog izveštavanja.

Ne postoje kvalitetni izveštaji koji se pripremaju od Kancelarije za nabavke u vezi sa izvršavanjem potpisanih ugovora i njihovo upoređivanje sa planiranjem nabavke. Nedostatak izveštaja o upravljanju od strane Pravne kancelarije za potencijalne obaveze. Finansijsko upravljanje i kontrola dokazali su neadekvatan proces revizije i sigurnost u primeni zakonodavstva i drugih procesa kontrole.

Sve budžetske organizacije su obavezne da pripreme i slede strateške planove na nivou organizacije, kao što su urbanističko planiranje, prostorno planiranje, hitni operativni plan, strateški plan za borbu protiv korupcije, strategija regionalnog razvoja itd.

Mi procenjujemo da opština nema strateške planove, jer zatražene dokumente opština nije dostavila.

Upravljanje u opštini u oblasti menadžerskog izveštavanja i odgovornosti, kao i upravljanje rizicima, odražava jednu negativnu situaciju. Opština nije sprovela većinu preporuka i nije pripremila registar rizika sa svim merama, identifikujući sve značajne rizike koji bi mogli da utiču na organizaciju u ostvarivanju njenih ciljeva. Kretanje dokumentacije unutar opštine, saradnja i čuvanje podataka i informacija ostavljaju mnogo da se postigne. Interna revizija nije pružila jasnu sliku o stepenu sigurnosti internih kontrola i dala preporuke za njihovo poboljšanje.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica za unutrašnju reviziju (JUR) radi sa dva člana osoblja - direktorom JUR-a i jednim revizorom. Za sprovođenje efektivne revizije potreban je sveobuhvatan program rada koji odražava finansijske i druge rizike subjekta revizije i koji pruža dovoljnu sigurnost o efikasnosti unutrašnje kontrole. Uticaj izveštaja unutrašnje revizije treba procenjivati prema značaju koji menadžment daje adresiranju preporuka kao i po podršci koju pruža efektivni Komitet za reviziju (KR).

Pitanje A3- Slabosti u efikasnom funkcionisanju JUR i KR

Nalaz JUR je u godišnjem planu planirala 12 revizija, završivši devet izveštaja, kao i jedan dodatni izveštaj koji nije bio deo plana¹⁵. U jednom od izveštaja koji je sproveden "Procedure za upravljanje nabavkama za period od 30.09.2017. do 15.07.2018.", dati su samo opisi i nalazi nisu odgovarali cilju revizije¹⁶.

Od deset završenih izveštaja dato je ukupno 34. preporuka, od kojih je 10. sprovedeno, 13. je bilo u procesu, a 11. je ostalo ne promenjeno.

Tokom 2018. godine, u periodu januar-jul, Komitet za reviziju (KR) održao je samo jedan sastanak. U međuvremenu, dana 26.09.2018. godine doneta je odluka o novom komitetu koji je održao četiri sastanka, ali koji nisu bili formalizovani. Ovo sprečava proveru da li je KR razmotrio izveštaje JUR-a.

Rizik Sistem unutrašnje revizije je ključni deo interne kontrole i kao takav treba da pruži sigurnost u pogledu efikasnosti unutrašnjih kontrola. Nedovršeni program JUR-a i neuspeh u implementaciji preporuka smanjuju sigurnost koja se pruža menadžmentu u odnosu na funkcionisanje finansijskih sistema. Nefunkcionalni Komitet za reviziju ne služi revizorskoj funkciji i slabi ulogu i nezavisnost interne revizije. Ovo takođe ograničava sposobnost menadžmenta da stekne sigurnost u efikasnosti unutrašnjih kontrola.

---

¹⁵ Procedure upravljanja ljudskim resursima u socijalnoj zaštiti za period 01.01.2017. do 01.08.2018.

¹⁶ Nalaz se odnosi na nedostatak odluke o tehničkom prijemu u tenderskom dosijeu.

Preporuka C3 Predsednik treba da osigura da je funkcija interne revizije ojačana i materijalizovana pružanjem razumnog uverenja da kontrole funkcionišu efikasno i onako kako su dizajnirane. Da bi se postigla maksimalna korist od interne revizije, Predsednik treba da osigura funkcionisanje Komiteta za reviziju i maksimizira rad revizije. Komitet treba kritički da pregleda planove interne revizije (kako bi potvrdio da su zasnovani na riziku i da pruži potrebnu sigurnost menadžmentu) i rezultate interne revizije. Takođe bi trebalo da pregleda aktivnosti preduzete od strane menadžmenta u vezi sa preporukama revizije.

4.2 Izveštavanje menadžmenta, odgovornost i upravljanje rizikom

Da bi imali dobro planiranje, da bi redovno nadzirali aktivnosti i da omoguće efikasno donošenje odluka, menadžment treba da ima redovne izveštaje. Odgovornost kao proces je prihvatanje odgovornosti, držanje osoba odgovornih za njihove postupke i objavljivanje rezultata na transparentan način. Dok upravljanje rizikom je jedan proces koji se odnosi na identifikaciju, analizu, procenu i upravljanje / mere menadžmenta za kontrolu i reagovanje na rizike koje prete organizaciji.

Iako je menadžment implementirao niz internih kontrola kako bi osigurali da sistemi funkcionišu ispravno, primetili smo da su primenjene mere slabe i nedelotvorne i da ne pružaju delotvoran i pravovremen odgovor na identifikovane operativne probleme.

Pitanje B5 – Slabosti u menadžerskim kontrolama i upravljanju rizikom

Nalaz Kao rezultat slabe menadžerske kontrole, značajan broj projekata kapitalnih investicija nije realizovan. Loša procena potreba, nedovoljan nadzor i ne izmirene obaveze nisu blagovremeno i pravilno adresirane od strane menadžmenta. Kao rezultat tih slabosti, neki od projekata nisu ni počeli, dok su neki ugovori podložni sudskim revizijama. Menadžment nema redovnu analizu za izvršenje budžeta, ne pregledava plan nabavke i nema redovne izveštaje o operativnim aktivnostima.

Organizacija takođe nema pisane politike i procedure za upravljanje rizikom, posebno rizik od prevara i nepravilnosti. Ne postoji registar rizika sastavljen u skladu sa zahtevima FUK-a, ne postoji strategija upravljanja rizicima niti postoji izveštaj o njihovom upravljanju.

- Rizik** Loši zahtevi u pogledu polaganja odgovornosti i loše finansijsko izveštavanje smanjuju efikasnost finansijskog upravljanja. To dovodi do slabosti u budžetskom procesu i smanjuje sposobnost menadžmenta da blagovremeno odgovori na finansijske izazove. Takođe smanjuje efekat budžetske kontrole i povećava rizik od nepropisne potrošnje. Shodno tome, ovo može dovesti i do pružanja ne kvalitativnih usluga.
- Preporuka B5** Predsednik treba da osigura da se izvrši pregled kako bi se odredio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja višem rukovodstvu. Izvršenje budžeta, uključujući prihode i rashode, kao i plan nabavke treba da budu predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta. Takođe, da bi se smanjio uticaj rizika na prihvatljive nivoe, organizacija treba da sastavi registar rizika sa svim odgovarajućim merama / akcijama da bi stavili pod kontrolu izložene pretnje.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije za GFI za 2017. godinu za opštinu Uroševac rezultirao je sa 17. ključnih preporuka. BO je pripremila akcioni plan koji pokazuje kako će sprovesti date preporuke. Do kraja naše revizije za 2018. godinu, stanje preporuka datih u prethodnoj godini bilo je: pet (5) ne sprovedene, pet (5) zatvorena ne sprovedena preporuka, tri (3) preporuke u procesu sprovođenja i samo četiri (4) sprovedene preporuke.

Tabela 4: Rezime preporuka iz prethodne godine i 2018. godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2017 godine	Preduzete radnje	Status
1	GFI	<p>Predsednik treba da obezbedi da je izvršena analiza za utvrđivanje razloga za klasifikovanje mišljenja kao i onih za isticanje pitanja. Trebaju se preduzeti specifične radnje za adresiranje razloga na sistematski način kako bi se prevazišle greške izveštavanju GFI, i pružanje dokaza za potrebe revizije. U tom smislu, svi troškovi se moraju isplaćeni i obračunavati u skladu sa planom računovodstva, na osnovu zahteva Zakona o budžetu. Dalje, da se ojačaju kontrole u identifikaciji svih imovine i njihovo predstavljanje u finansijskim izveštajima.</p> <p>Dalje, Predsednik treba da obezbedi da su postavljeni efektivni procesi da bi se potvrdilo da plan izrade GFI-a za 2018 godinu adresira sva pitanja. To takođe treba da uključujući pregled nacrtu GFI od strane menadžmenta, sa posebnim fokusiranjem na oblastima sa visokim rizikom i/ili oblastima gde su u prethodnim godinama identifikovane greške. Izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika se ne treba potpisati osim ako su prema nacrtu GFI sprovedene sve potrebne kontrole.</p>	Opština nije preduzela neku radnju za sprovođenje preporuke uprkos nedostatku dokaza za 13 isplata.	Ne sprovedena, zatvorena.
2	Prihodi	Predsednik treba da preduzme mere da preispita odluku o mogućnosti plaćanja na rate, i osigurati da se građevinske dozvole izdaju tek nakon plaćanja poreza u skladu sa propisima za izgradnju.	Opština posluje prema pravilima tako da se ova preporuka zatvara .	Zatvorena ne sprovedena.
3	Prihodi	Predsednik opštine da identifikuje razloge za neadekvatnog upravljanja opštinskom imovinom i aktivno istražiti sve moguće opcije, uključujući i pravna sredstva kako bi se uverio da su ostvareni dogovoreni prihodi.	Opština nije preduzela neku radnju .	Ne sprovedena.
4	Prihodi	Predsednik treba obezbedi da se usklađivanje naplate prihoda na redovnoj mesečnoj osnovi i da poduzme sve potrebne pravne radnje prikupljanja poreza za poslovanje.	Opština je prekinula taksu za biznise, izazov ostaje	U procesu.

			naplata sažetih sredstava.	
5	Plate i dnevnice	Predsednik treba da obezbedi da su preduzete neposredne radnje da se istraži ovaj proces zapošljavanja, kao i da se obezbedi efektivna kontrola, tako da je procesi zapošljavanje vrše u potpunom skladu sa zahtevima Zakona o radu.	Revizor nije identifikovao neki sličan nalaz.	Sprovedena
6	Robe i usluge	Predsednik treba da obezbedi da se pre prijema robe ili usluga osnuje komisija za njihov prijem. Zatim da obezbedi da za svaki predmet postoje dokazi prema kojima je komisija potvrdila da li su primljene robe i usluge u skladu sa prema mišljenju Komisije utvrdi da li je dobra ili usluge primljene su u skladu sa njihovim ugovorom.	Revizor nije identifikovao neki sličan nalaz.	Sprovedena.
7	Robe i usluge	Predsednik Opštine treba da obezbedi da se pre isplate na osnovu ugovorom za posebne usluge specifične, dobije izveštaj o radu koji treba da bude potpisan od ovlaštenog nadzornika. Dalje, da obezbedi da se u skladu sa zakonom za sve ugovore za posebne usluge, zadrži porez na izvoru	Revizor nije identifikovao neki sličan nalaz.	Sprovedena.
8	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da će se pre sklapanja ugovora, uglavnom dugoročnih uveriti da ima dovoljno sredstava za njihovo pokrivanje.	Opština nije preduzela neku radnju.	Ne sprovedena.
9	Kapitalne investicije	Predsednik, bi prvo trebao da obezbedi da postoji jasan plan za projekte koji se očekuje da će se ostvariti, uključujući i približni budžet za njihovu realizaciju, ni da se nakon toga isplate izvrše na osnovu budžeta koji je odobren za njih. U slučaju potrebe za promenama u budžetu, prvo se u skladu sa članom 18 Zakona o budžetu treba doneti odluka od strane Skupštine Opštine.	Opština nije preduzela neku radnju.	Ne sprovedena
10	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi dodatne kontrole u sektoru finansija kako bi se isplate izvršavale u potpunom skladu sa ugovorom i na računima EO koji imaju ugovor sa Opštinom.	Opština je preduzela odgovarajuće radnje	Sprovedena.
11	Zajednička pitanja	Predsednik treba da se za svaki projekat/ugovor unapred pripremi plan za upravljanje ugovorom. Pored toga, za svaki projekat se treba osnovati nadzorni organ koji prati radove tokom celog procesa.	Opština je počela da uspostavi nadzorne organe ali ipak nije dovoljno	U procesu.

			delovala u vezi sa ka PMK.	
12	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik, treba da obezbedi i da preduzme radnje koje su potrebne za primenu sistema upravljanja imovinom (e-imovina) kako bi se postiglo upravljanje i izveštavanje o imovini u skladu sa zahtevima pravilnika za upravljanje ne finansijskom imovinom. Dalje, da se obezbede potrebne obuke za opštinsko osoblje koje će odrediti odgovornim za sprovođenje ovog sistema. Dalje, da obezbedi skladište u kojem će se prvo primiti roba i onda će se raspodeliti preko naloga.	Opština nije preduzela neku radnju (evidentirala kod mišljenja).	Zatvorena ne sprovedena.
13	Potraživanja	Predsednik treba imati sveobuhvatan pristup rešavanju ovog problema preko uspostavljanja efikasnih mehanizama za naplatu potraživanja. Menadžment treba da pokrene proces preispitivanja, kojim će biti analizirani svi računi u smislu starenja, značajnih iznosa, realne mogućnosti naplate i realizaciju zakonskih mera za njihovu naplatu.	Opština je počela da podeli obaveštenja i da primeni obaveznu naplatu u nekim kategorijama (problemi sa potraživanjima su istaknuti i kao isticanje pitanje).	Zatvorena ne sprovedena.
14	Ne izmirene obaveze	Predsednik opštine treba da obezbedi dodatne kontrole u upravljanju i izveštavanju obaveza. Na početku se svaki primljeni račun treba evidentirati u knjizi primljenih računa. Onda da se za svaki mesec prijave neplaćeni računi. Dalje opština mora da ima potpune dokaze i evidencije o ne izmirenim obavezama.	Opština nije preduzela neku radnju (naglasili smo je kod mišljenja).	Zatvorena ne sprovedena.
15	Napredak u sprovođenju preporuka	Predsednik treba da osigura da se implementacija akcionog plana, nadzire i da se na mesečnoj ili tromesečnoj osnovi izveštava vezano za napredak koji je postignut u ovom pravcu. Da se preporuke koje se ne sprovode prema rokovima, pregledaju u kratkom periodu od predsednika, i da preuzmu pro-aktivne radnje prema preprekama koje su se pojavile tokom sprovođenja.	Opština nije preduzela neku radnju.	Zatvorena.

16	Sistem unutrašnje revizije	Predsednik treba da radi sa svim zavisnicima kako bi dobili maksimalnu korist od aktivnosti unutrašnje revizije. Predsednik treba da i dalje ojača radnje koje se preduzimaju od strane menadžmenta vezano za sprovođenje preporuka unutrašnje revizije.	Opština nije preduzela neku radnju.	U procesu
17	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Predsednik treba da obezbedi da je izvršen jedan pregled za utvrđivanje oblika finansijskog i operativnog izveštavanja kod visokog menadžmenta. Budžetski tokovi uključujući i prihode i troškove trebaju biti predmet redovnih pregleda od strane menadžmenta. Takođe, da bi se umanjio uticaj rizika na prihvatljivom nivou, organizacija treba da izradi registar rizika sa potrebnim radnjama/merama da bi se izlaganje pretnjama stavilo pod kontrolom.	Opština nije preduzela neku radnju	Ne sprovedena.
Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2018 godine		
1	GFI	<p>Predsednik treba da osigura da je izvršena analiza radi utvrđivanja razloga za kvalifikaciju mišljenja, kao i za isticanje pitanja. Potrebno je preduzeti konkretne aktivnosti kako bi se rešili uzroci sistematski kako bi se uklonile greške u izveštavanju o GFI, uključujući njihovo obelodanjivanje. U tom smislu, svi troškovi bi trebalo da budu isplaćeni i evidentirani u skladu sa Planom računovodstva, na osnovu zahteva Zakona o budžetu i ZUJFO. Treba nastaviti sa jačanjem kontrole nad evidentiranjem svih sredstava, kao i njihovim objavama u finansijskim izveštajima.</p> <p>Takođe, Predsednik treba da osigura da su uspostavljeni delotvorni procesi koji potvrđuju da se planom izrade nacрта za GFI 2019. rešavaju sva pitanja. To bi trebalo da obuhvati i reviziju GFI-a od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na oblasti u kojima su greške identifikovane u prethodnim godinama. Izjava Glavnog administrativnog i finansijskog službenika ne bi trebala biti potpisana ukoliko nisu primenjene sve potrebne kontrole nad GFI.</p>		
2	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da preko menadžera poreza na imovinu on zahteva da se tokom procesa registracije i verifikacije imovine posveti pažnja ne samo registraciji nove imovine i fizičkih promena koje se dešavaju u postojećim imanjima, već i korekcijama identifikovanih slabosti koje se tiču podataka poreskih obveznika u sistemu tako da proračuni budu realni.		
3	Prihodi	Predsednik opštine treba da zatraži od GFS-a i direkcija koje prikupljaju prihode da fakture sa referentnim brojem ispravno predstavljaju odeljenje u opštini koje prikuplja prihode i vrstu prihoda unutar budžetske organizacije. Takođe, GFS treba da sprovodi kontinuirano praćenje procesa registracije prihoda u ISFUK da li se vrši u odgovarajućem tipu prihoda na osnovu UNIREF.		

4	Prihodi	Predsednik treba da zatraži od Kancelarije za porez na imovinu detaljan srednjoročni plan za otklanjanje identifikovanih slabosti i redovno nadgledanje implementacije plana, čime se eliminišu identifikovane slabosti. Uspostavljanje kontrole za ponovnu verifikaciju, istraživanje imovine omogućilo bi uklanjanje slabosti u registru imovine i pravilno izračunavanje poreza na imovinu.
5	Prihodi	Predsednik treba da osigura bolju koordinaciju rada između Direkcije za urbanizam, ekonomski razvoj i Inspektorata kako bi se izradio konkretan plan za upravljanje opštinskom imovinom. Treba insistirati na preduzimanju mera za ne sprovođenje ugovora ili usklađivanje ugovora sa stvarnim stanjem korišćenja javnih površina od strane preduzeća kako bi se otklonile identifikovane slabosti i povećala efikasnost u upravljanju opštinskom imovinom.
6	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da se javna imovina namenjena za korišćenje sprovodi kroz postupak javne aukcije. Takođe, treba preduzeti mere da se prekinu postojeći ugovori koji su istekli tako što se unapred zahteva izmirenje svih ugovornih obaveza od strane zakupaca.
7	Prihodi	Predsednik treba da zatraži od nadležnih odeljenja da svaki početak godine preispita sve ugovore i naknade za zakupnike kako bi se odrazile bilo kakve promene u opštinskoj uredbi o sopstvenim prihodima.
8	Plate i dnevnice	Predsednik treba da osigura da se proces planiranja revidira, analiziraju situacije koje zahtevaju dodatno osoblje, a zahtevi za poslom i budžetska sredstva se blagovremeno uključuju i odobravaju zakonom o budžetu, u suprotnom treba da se traži od relevantnih organa odobrenje ovih pozicija i sredstava. Pre odluke o regrutaciji treba obezbediti plaćanja i uključivanje u platni spisak. Takođe, da obezbedi da su obaveze za plate pravilno predstavljene.
9	Robe i usluge	Predsednik treba da obezbedi da se primenjuje zakonitost konkurisanja za troškove koji zahtevaju nabavku i da se prati proces sertifikacije plaćanja. Takođe, da se osigura da potpisivanje sporazuma ili ugovora za kupovinu usluga, robe, obavlja odgovorna osoba/rukovodilac nabavke.
10	Robe i usluge	Predsednik treba da osigura da su kontrole funkcionalne za pravovremeno planiranje potreba za kupovinom robe i usluga od svih jedinica koje traže usluge i koje su uključene u plan nabavke koji je pripremila Kancelarija za nabavku. Kad god postoji potreba za kupovinom van plana, ona treba da uspostavi mehanizme za prethodno obaveštavanje relevantnih organa u skladu sa zakonskim zahtevima.
11	Robe i usluge	Predsednik treba da obezbedi da nadležni zvaničnici iz jedinica koje su podnele zahtev sastave jasne i kompletne tehničke specifikacije na osnovu stvarnih potreba za nabavku. Takođe, Kancelarija za nabavku treba da ojača kontrole tako što će obezbediti da su zahtevi kompletni i da dosije tendera uključuje tačno razjašnjene pozicije.
12	Robe i usluge	Predsednik treba da obezbedi da se izvrši pregled identifikovanih slabosti, i da analizira zašto nije primenjen efikasan nadzor nad upravljanjem ugovorima. Treba obezbediti da uspostavljene kontrole, menadžeri ugovora pripreme i revidiraju plan ugovora u skladu sa zakonskim zahtevima.

13	Robe i usluge	Predsednik treba da razmotri stvarne potrebe za angažovanjem zaposlenih sa ugovorima o posebnim uslugama. Potreba za dodatnim osobljem za pozicije u karijeri treba da se analizira i ako je povećanje broja osoblja neophodno, to treba uključiti u planiranje budžeta. Potencijalne barijere za povećanje broja osoblja takođe treba da se diskutuju sa Ministarstvom finansija i drugim zainteresovanim stranama.
14	Subvencije i Transferi	Predsednik treba da osigura da su uspostavljene kontrole za upravljanje ugovorima funkcionalne i da su ugovorne obaveze realizovane u vremenskom okviru.
15	Kapitalne investicije	Predsednik bi u početku trebao osigurati da u planiranje uključi sve projekte za koje postoje stvarne mogućnosti da se realiziraju i da izdvoji dovoljan budžet za njihovo izvršenje. Takođe, kontrole treba da budu funkcionalne čak i u fazi realizacije projekta, osiguravajući unapred da je ulazak u ugovorne obaveze u skladu sa odobrenim planiranjem i da ima dovoljno izdvojenih sredstava za izvršenje plaćanja. Ako postoji potreba za preraspodelom sredstava, treba osigurati prethodno odobrenje Skupštine opštine.
16	Kapitalne investicije	Predsednik treba da ima sveobuhvatan pristup u rešavanju ovog problema uspostavljanjem efikasnih mehanizama za dosledno poštovanje pravila o nabavkama u vezi sa upravljanjem ugovorima. Takođe, u slučajevima kada postoji potreba da se izmeni ugovor onda bi trebalo osigurati prethodna odobrenja od strane odgovornih lica na osnovu pravila.
17	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi kontrole i prati sprovođenje zakonskih zahteva tako što će pregledati sprovođenje zakona o nabavkama. Prilikom ugovaranja radova/izgradnje, mora se unapred osigurati da su nadležni nivoi izradili projekat u skladu sa predviđenim potrebama i zahtevima u suprotnom takve procedure ne treba započinjati
18	Zajednička pitanja o robi, uslugama i kapitalnim investicijama	Predsednik treba da osigura da su svi računici plaćeni u zakonskom roku, a naručivanje robe, radova ili usluga se vrši samo kada opština obezbedi sredstva unapred ili dodeli dovoljna budžetskih sredstava za plaćanje.
19	Zajednička pitanja o robi, uslugama i kapitalnim investicijama	Predsednik treba da analizira razloge za neuspeh kontrola i da identifikuje faktore koji su prouzrokovali probleme u realizaciji projekata. Dizajn efektivne kontrole, u potpunoj saglasnosti sa zakonima i propisima, treba da bude sistematski obezbeđen i nadgledan od strane menadžmenta.
20	Zajednička pitanja o robi, uslugama i kapitalnim investicijama	Predsednik treba da obezbedi da za sve usluge ili snabdevanja za koje su potrebne procedure nabavke, započne pravovremeno pokretanje procedura i da se isplate realizuju samo kada je snabdevanje / izvršenje radova podržano važećim ugovorom.
21	Zajednička pitanja o robi, uslugama i	Predsednik treba da ojača kontrole tokom razvoja projekta tako što će osigurati da pre pokretanja procedura nabavke svaki kapitalni projekat ima dovoljno sredstava za realizaciju.

	kapitalnim investicijama	
22	Upravljanje imovinom	Predsednik treba da obezbedi da registracija i upravljanje imovinom budu u skladu sa zahtevima Uredbe br. 02/2013. Potrebno je uspostaviti posebnu komisiju za identifikaciju nedostataka sistema da bi se osigurali da je sva imovina identifikovana i evidentirana u registar imovine.
23	Računi potraživanja	Predsednik treba da obezbedi efikasno upravljanje ugovorima o zakupu i uspostavi delotvorne mehanizme za ostvarivanje prihoda u skladu sa ugovorenim uslovima, odnosno sprovođenje rokova za fakturisanje inaplata sredstava za iznajmljivanje.
24	Unutrašnja revizija i KR	Predsednik treba da osigura da je funkcija interne revizije ojačana i materijalizovana pružanjem razumnog uverenja da kontrole funkcionišu efikasno i onako kako su dizajnirane. Da bi se postigla maksimalna korist od interne revizije, Predsednik treba da osigura funkcionisanje Komiteta za reviziju i maksimizira rad revizije. Komitet treba kritički da pregleda planove interne revizije (kako bi potvrdio da su zasnovani na riziku i da pruži potrebnu sigurnost menadžmentu) i rezultate interne revizije. Takođe bi trebalo da pregleda aktivnosti preduzete od strane menadžmenta u vezi sa preporukama revizije.
25	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Predsednik treba da osigura da se izvrši pregled kako bi se odredio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja višem rukovodstvu. Izvršenje budžeta, uključujući prihode i rashode, kao i plan nabavke treba da budu predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta. Takođe, da bi se smanjio uticaj rizika na prihvatljive nivoe, organizacija treba da sastavi registar rizika sa svim odgovarajućim merama / akcijama da bistavili pod kontrolu izložene pretnje.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan daje menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Pismo potvrđivanja

REPUBLIKA E KOSOVËS • REPUBLIKA KOSOVA • REPUBLIC OF KOSOVO		
KOMUNA E FERIZAJT • OPŠTINA UROŠEVAC • MUNICIPALITY OF FERIZAJ		
DIREKTORIA E ADMINISTRATIVES DHE PERSONELIT • UPRAVA ADMINISTRACIJE I OSOBLJA		
Datëse / Izlaze / Date / Datum	27.06.2019	
Nr. Orgv / Org. jed.	Nr. Prot. / Br. Prot.	Nr. Faqeve / Br. Strana.
03	50	1
Ferizaj - Uroševac		

REPUBLIKA E KOSOVËS • REPUBLIKA KOSOVA • REPUBLIC OF KOSOVO
KOMUNA E FERIZAJT • OPŠTINA UROŠEVAC • MUNICIPALITY OF FERIZAJ

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2018 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare të Komunes së Ferizajt, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Agim Aliu
Kryetar i Komunës

Data: 27.06.2019, Ferizaj,

PISMO POTVRÐIVANJA

O saglasnosti sa nalazima Generalnog Revizora na Izveštaju revizije za 2018 godinu kao i za sprovođenje preporuka

Za: Nacionalnu Kancelariju Revizije

Poštovani,

Preko ovog pisma, potvrđujem da:

- sam primio nacrt izveštaja Nacionalne Kancelarije Revizije o Reviziji Finansijskih Izveštaja Opštine Uroševac za godinu završno sa 31 decembrom 2018 (u daljem tekstu "Izveštaj");
- se slažem sa nalazima i preporukama i nemam neki komentar u vezi sa sadržajem izveštaja; i da ću
- u roku od 30 dana od prijema Završnog izveštaja, dostaviti akcioni plan za sprovođenje preporuka, koji će uključiti vremenske rokove i osoblje koje je odgovorno za njihovo sprovođenje.

g. Agim Aliu

Predsednik Opštine,

Datum: 27.06.2019, Uroševac